

IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 205/09/COL

z dne 8. maja 2009

o shemi začasne dokapitalizacije načeloma zdravih bank za spodbujanje finančne stabilnosti in posojil realnemu gospodarstvu (Norveška)

NADZORNI ORGAN EFTE ⁽¹⁾ JE –

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽²⁾ ter zlasti členov 61 do 63 Sporazuma in Protokola 26 k Sporazumu,

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi nadzornega organa in sodišča ⁽³⁾ in zlasti člena 24 Sporazuma,

OB UPOŠTEVANJU člena 1(3) dela I in člena 4(3) dela II Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču ⁽⁴⁾,

OB UPOŠTEVANJU Smernic Nadzornega organa o uporabi in razlagi členov 61 in 62 Sporazuma EGP ⁽⁵⁾ in zlasti poglavja o dokapitalizaciji finančnih institucij v trenutni finančni krizi: omejitev pomoči na najmanjšo potrebno in zaščitni ukrepi za preprečevanje neupravičenega izkrivljanja konkurence ⁽⁶⁾,

OB UPOŠTEVANJU Odločbe št. 195/04/COL z dne 14. julija 2004 o izvedbenih določbah iz člena 27 dela II Protokola 3 ⁽⁷⁾,

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

I. DEJSTVA

1. Postopek

Norveški organi so 28. aprila 2009 v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 priglasili shemo začasne dokapitalizacije načeloma

⁽¹⁾ V nadaljnjem besedilu: Nadzorni organ.

⁽²⁾ V nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP.

⁽³⁾ V nadaljnjem besedilu: Sporazum o nadzornem organu in sodišču.

⁽⁴⁾ V nadaljnjem besedilu: Protokol 3.

⁽⁵⁾ Smernice o uporabi in razlagi členov 61 in 62 Sporazuma EGP ter člena 1 Protokola 3 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču, ki jih je sprejel in izdal Nadzorni organ 19. januarja 1994 ter ki so objavljene v *Uradnem listu Evropske unije* (v nadaljnjem besedilu: UL) L 231, 3.9.1994, str. 1, in v Dopolnilu EGP št. 32, 3.9.1994, str. 1. V nadaljnjem besedilu: Smernice o državni pomoči. Posodobljena različica Smernic o državni pomoči je objavljena na spletni strani Nadzornega organa: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

⁽⁶⁾ V nadaljnjem besedilu: Smernice o dokapitalizaciji.

⁽⁷⁾ Odločba št. 195/04/COL z dne 14. julija 2004, objavljena v UL L 139, 25.5.2006, str. 37, in Dopolnilu EGP št. 26, 25.5.2006, str. 1, kakor je bila spremenjena z Odločbo št. 319/05/COL z dne 14. decembra 2005, objavljeno v UL C 286, 23.11.2006, str. 9, in Dopolnilu EGP št. 57, 23.11.2006, str. 31.

zdravih bank za spodbujanje finančne stabilnosti in posojil realnemu gospodarstvu (dogodek št. 516522) ⁽⁸⁾.

2. Cilj ukrepa pomoči

Norveški organi so pojasnili, da sta razvoj norveškega gospodarstva in razvoj dogodkov na področju posojilne politike in dejavnosti bank precej negotovi. Realno gospodarstvo in finančni sistem sta zelo medsebojno odvisna. Zaradi želje po zmanjšanju tveganja zaradi naraščajočih izgub bi lahko banke omejile ponudbo posojil. Vpliv manjšega zunanega povpraševanja na norveško gospodarstvo se povečuje z zaostritvijo posojilnih pogojev za podjetja in gospodinjstva, s čimer se ovirajo naložbe in dejavnosti v realnem gospodarstvu ter se povečujejo negativni vplivi splošne gospodarske recesije.

Norveški organi so navedli, da so raziskave o posojilih, ki sta jih izvedla norveška centralna banka (*Norges Bank*) in finančni nadzorni organ (*Kredittilsynet*), pokazale, da banke bistveno zaostrejejo kreditne standarde, zlasti za posojila gospodarstvu. Raziskave tudi kažejo, da so deleži kapitala ključna skrb bank pri ocenjevanju svoje posojilne politike. Trenutno so norveške banke finančno zdrave, vendar morajo okrepiti svoj temeljni kapital, da bodo lahko ohranile običajno ponudbo posojil.

Norges Bank je decembra 2008 priporočila, naj vlada sprejme ukrepe za večjo trdnost bank, da se povečajo posojila realnemu gospodarstvu. To priporočilo je podprl finančni nadzorni organ.

Norveški organi so pojasnili, da imajo nekatere večje norveške banke sorazmerno nizke deleže temeljnega kapitala in potrebujejo dokapitalizacijo, da bodo lahko še naprej zagotavljale posojila realnemu gospodarstvu ⁽⁹⁾. Manjše banke z visokimi deleži kapitala bi prav tako potrebovale dodatni temeljni kapital za ohranjanje ali povečanje obsega posojil v skladu z namenom

⁽⁸⁾ V nadaljnjem besedilu: shema dokapitalizacije.

⁽⁹⁾ Konec leta 2008 je obstajalo 121 norveških hranilnic in 18 norveških poslovnih bank. Približno 77 % norveških bank je imelo deleže temeljnega kapitala nad 12 %. Vendar so bile te predvsem manjše hranilnice in so predstavljale le približno 11 % skupnih bančnih sredstev. Na drugi strani je imelo zelo majhno število bank delež temeljnega kapitala pod 7 %.

priglašene sheme. Norveški organi predvidevajo, da bodo nekatere male banke morda imele bolj omejene načine za lastno financiranje in bolj omejen portfelj posojil. Zato so bolj izpostavljene likvidnostnim tveganjem kot banke s širšim poslovanjem. Tudi če so te banke prvotno imele visoke deleže kapitala, lahko taki dejavniki pomenijo, da se temeljni kapital veliko lažje zmanjša, kot bi se v primeru drugih bank. Zato so norveški organi menili, da je zaradi razmer v bančnem sektorju in napovedi za norveško gospodarstvo potreben državni ukrep, ki ponuja dokapitalizacijo načeloma zdravih bank za ponovno vzpostavitev finančne stabilnosti in spodbujanje posojil realnemu gospodarstvu.

Cilj sheme je prispevati kapital prvega reda ⁽¹⁰⁾ bankam, da se te okrepijo in izboljšajo sposobnost ohranjanja običajnih posojilnih dejavnosti. Shema je na voljo le načeloma zdravim bankam in je bila po mnenju norveških organov oblikovana zato, da se zagotovijo posojila realnemu gospodarstvu, medtem ko se zmanjšuje izkrivljanje konkurence.

V skladu s shemo dokapitalizacije je bil ustanovljen vladni finančni sklad (*Statens finansfond*) ⁽¹¹⁾ z namenom začasnega prispevanja kapitala prvega reda norveškim bankam ⁽¹²⁾: hibridne vrednostne papirje ali prednostne kapitalske instrumente Sklad pridobi na podlagi vloge posamezne banke. Pogoji so urejeni s sporazumom med Skladom in posamezno banko, v katerem so določeni podrobni načini dokapitalizacije (npr. nominalna vrednost, znesek, nadomestilo in pobude za izstop).

3. Nacionalna pravna podlaga za ukrep pomoči

Nacionalna pravna podlaga, ki ustanavlja Sklad je *Lov 6. mars 2009 nr. 12 om Statens finansfond*. Prav tako bo sprejeta izvedbena uredba o Skladu in njegovih dejavnostih ⁽¹³⁾.

4. Proračun in trajanje

Norges Bank je leta 2008 izvedla makroekonomski test izjemnih situacij za šest največjih norveških bank. S testom je poustvarila negativen scenarij, katerega rezultat je bil, da bodo banke zabeležile izgube v višini povprečno 2,3 % svojih tveganju prilagojenih sredstev. Na podlagi tega testa je Norges Bank ocenila, da je potrebna dokapitalizacija desetih največjih

⁽¹⁰⁾ S stališča zakonodajalca je kapital prvega reda temeljni ukrep za finančno moč banke. Sestavlja ga temeljni kapital, ki vključuje predvsem navadne delnice in razkrite rezerve (ali zadržani dobiček), lahko pa vključuje tudi neodkupljive nekumulativne prednostne delnice.

⁽¹¹⁾ V nadaljnjem besedilu: Sklad.

⁽¹²⁾ Izraz „norveške banke“ vključuje norveške banke v lasti tujih bank, izključuje pa poslovalnice tujih bank na Norveškem, druge kreditne institucije, ki niso banke, in druge vrste finančnih institucij.

⁽¹³⁾ V nadaljnjem besedilu: Uredba.

bank v višini 34 milijard NOK. Glede na rezultate tega testa so bila Skladu dodeljena zadostna sredstva (50 milijard NOK, kar je približno 5,1 milijarde EUR).

Shema je začasna, pričakuje pa se, da pravila začnejo veljati maja 2009, pri čemer ima Sklad na voljo šest mesecev za sklenitev sporazumov z bankami, ki zaprosijo za dokapitalizacijo. Rok za predložitev vlog Skladu bo določen 6 tednov pred iztekom tega šestmesečnega obdobja, da se Skladu zagotovi dovolj časa za sklenitev sporazuma z banko prosilko pred koncem obdobja novembra 2009. V tem časovnem obdobju bodo norveški organi ocenili tudi, ali bo ukrep potreben za daljše obdobje, v tem primeru pa bo treba shemo ponovno priglasiti.

5. Shema dokapitalizacije

5.1 Upravičenke

Norveški organi so pojasnili, da so do pomoči v okviru priglašene sheme upravičene le norveške banke, ki so finančno zdrave.

Norveški finančni nadzorni organ bo opravljal nadzorno funkcijo in odločal, ali je banka upravičena do sheme ⁽¹⁴⁾. Kot del svojih rednih nadzornih funkcij prejme finančni nadzorni organ od vsake banke informacije o portfelju posojil in drugih elementih bilance stanja, poslovne načrte in njihovo oceno prihodnjih dejavnikov tveganja. Kadar banka zaprosi Sklad za kapitalski vložek, se finančni nadzorni organ zaprosi, da izvede oceno glede upravičenosti banke v okviru sheme. V skladu z oddelkom 2 Uredbe test pomeni, da „banka izpolnjuje zahtevo po deležu kapitala prvega reda s precejšnjo rezervo, tudi kadar se upoštevajo mogoči razvojni dogodki v bližnji prihodnosti“. Po mnenju norveških organov bo finančni nadzorni organ domneval, da je ta zahteva izpolnjena, če ima zadevna banka delež temeljnega kapitala 6 % ali več, tj. 2 % odstotni točki nad predpisano minimalno zahtevo. V vseh primerih finančni nadzorni organ za svojo analizo uporabi posodobljene informacije, pri čemer upošteva izpostavljenost bank različnim vrstam tveganja, boniteto finančnih sredstev in poslovne možnosti ter tudi uradne deleže kapitalske ustreznosti z namenom potrditve, da banka velja kot načeloma zdrava tudi glede na mogoče razvojne dogodke v bližnji prihodnosti.

5.2 Maksimalno povečanje kapitala

Mejne vrednosti za povečanje deležev temeljnega kapitala prek kapitalskih vložkov iz Sklada so naslednje:

- (a) banka z deležem temeljnega kapitala pod 7 % se lahko dokapitalizira z največ 10-odstotnim deležem temeljnega kapitala;

⁽¹⁴⁾ Oddelek 2 Uredbe.

(b) banka z deležem temeljnega kapitala med 7 % in 10 % se lahko dokapitalizira za največ 3 odstotne točke, vendar ne z več kot z 12-odstotnim deležem temeljnega kapitala;

(c) banka z deležem temeljnega kapitala nad 10 % se lahko dokapitalizira za največ 2 odstotni točki ⁽¹⁵⁾.

Banke, ki bodo imele po kapitalskih vložkih iz državnih virov delež temeljnega kapitala nad 12 %, svojo potrebo po kapitalnem prispevku zabeležijo, Sklad pa bo primer ocenil glede na položaj banke in glede na to, kako se lahko spodbujajo posojila realnemu gospodarstvu.

Tudi vloga za povečanje temeljnega kapitala za več kot 2 odstotni točki mora vsebovati ustrezne dokumente, ki upravičujejo potrebo po tako velikem kapitalskem vložku.

Sklad bo odločil, kolikšen znesek se bo dejansko dodelil na podlagi ocene različnih dejavnikov tveganja, poslovnih načrtov in možnosti. Norveški organi so pojasnili, da bo Sklad vlogo zavrnil, če bo na podlagi predloženih dokazov dvomil o potrebi po kakršni koli pomoči v okviru te sheme. Banke, uvrščene v kategorijo največjega tveganja, ki zahtevajo povečanje kapitala za več kot 2 odstotni točki, bodo pod posebnim nadzorom.

Primeri, v katerih bo dokapitalizacija ustrezala več kot 2-odstotnemu deležu temeljnega kapitala, bodo prijavljeni Nadzornemu organu.

5.3 Uvrstitev v razred tveganja

Sklad vsako banko uvrsti v enega od treh razredov tveganja na podlagi objektivnih meril ⁽¹⁶⁾. Na podlagi razreda tveganja se določi kupon, ki ga je treba plačati za kapital, vloženi iz Sklada, in se v obdobju trajanja sporazuma med banko in skladom ne spremeni.

Uredba določa, da bodo banke, ki jih bodo ocenile zunanje pooblaščenice bonitetne agencije, razvrščene v naslednje razrede tveganja:

Razred tveganja	1	2	3
Bonitetna ocena	AA- ali boljše	Od A- do A+	BBB+ ali slabše

Norveški organi so pojasnili, da mednarodne bonitetne agencije ocenijo malo norveških bank. Kljub temu največje norveške

banke redno ocenjujejo druge banke. Banke, ki jih ne oceni pooblaščenica bonitetna agencija, bodo ocenjene po načelih, podobnih načelom uradnih bonitetnih agencij ⁽¹⁷⁾.

Norveški organi ocenjujejo, da se bo zelo malo norveških bank uvrstilo v prvi razred tveganja, veliko bank bo v drugem razredu tveganja, večina bank pa bo uvrščenih v tretji razred tveganja (približno tri četrtine vseh norveških bank).

5.4 Instrumenti dokapitalizacije

Zakonodaja določa dva različna kapitalska instrumenta, in sicer hibridne vrednostne papirje prvega reda („fundsobligasjon“) in prednostne kapitalske instrumente prvega reda („preferansekapitalinstrument“). Oba instrumenta sta opredeljena kot kapital prvega reda in ne bosta imeli glasovalnih pravic, ki bi izhajale iz njiju. Instrumenta imata prednostno pravico do nekumulativnega zahtevka za letne obresti, odvisnega od obstoja dobička in deleža kapitalske ustreznosti, ki ne sme biti manj kot 0,2 % višji od minimalnega deleža kapitalske ustreznosti, ki se zahteva kadar koli. Obresti se izplačujejo, dokler niso izplačane v celoti ali dokler ni dobiček porabljen.

Cena za dokapitalizacijo bo določena za vsako banko posebej na podlagi veljavne obrestne mere. Poleg tega bo določen pribitek, odvisen od kategorije tveganja banke in vrste izbranega instrumenta.

Norveški organi menijo, da sistem, po katerem se izračuna stopnja nadomestila za vsako banko in vsak instrument, ustreza metodologiji, ki jo je oblikovala Evropska centralna banka ⁽¹⁸⁾ v svojem priporočilu z dne 20. novembra 2008 ⁽¹⁹⁾, ter je zato v skladu s Smernicami o dokapitalizaciji.

Norveški organi so pojasnili, da so sredstva norveških bank v veliki meri sredstva s spremenljivo obrestno mero. Za zmanjšanje tveganja obrestnih mer bodo banke na splošno poskušale ohraniti enake roke zapadlosti pogodb o obrestnih merah na obeh straneh bilance. Zaradi ujemanja rokov zapadlosti morajo imeti norveške banke predvsem obveznosti po spremenljivi obrestni meri. Na podlagi tega so norveški organi predlagali, naj

⁽¹⁷⁾ To pomeni, da se bodo ocenila številna merila, kot so delež temeljnega kapitala, skupen donos, sestava in boniteta portfelja posojil, depozit za delež posojil, izgube in izpostavljenost tveganjem (kreditno tveganje, likvidnostno tveganje, tržno tveganje in operativno tveganje). Kot izhodišče za ugotavljanje ustreznega razreda tveganja lahko Sklad ali strokovnjaki, ki jih Sklad najame, uporabijo bonitetne ocene največjih bank, ki delujejo na Norveškem, npr. kreditno analizo DnB NOR (največja norveška skupina za finančne storitve).

⁽¹⁸⁾ V nadaljnjem besedilu: ECB.

⁽¹⁹⁾ V nadaljnjem besedilu: priporočilo ECB.

⁽¹⁵⁾ Oddelek 2 Uredbe.

⁽¹⁶⁾ Oddelek 10 Uredbe.

nadomestilo za dokapitalizacijo temelji na donosu za kratko-ročne 6-mesečne državne certifikate ali petletne državne obveznice.

Glede na pojasnila norveških organov bo strošek dokapitalizacije za banke v petletnem obdobju enak ne glede na možnost, ki jo banka izbere. To točko ponazarjajo s primerjavo neto sedanjega stroška dokapitalizacije za banke, ki izberejo možnost na podlagi petletnega donosa državnih obveznic, in neto sedanjega stroška dokapitalizacije za banke, ki izberejo možnost na podlagi 6-mesečnega donosa državnih certifikatov v obdobju petih let ⁽²⁰⁾.

Zato norveški organi menijo, da bo strošek dokapitalizacije za banke v petletnem obdobju enak ne glede na izbrano možnost, čeprav je danes 6-mesečni donos državnih certifikatov nižji od petletnega donosa državnih obveznic.

5.4.1 Hibridni vrednostni papir prvega reda

Hibridni vrednostni papir prvega reda absorbira izgube po običajnem delniškem kapitalu (prednost glede na absorpcijo izgube). Oblikovan je kot vrednostni papir brez dospelja z možnostjo predčasnega odkupa, z nespremenljivim kuponom, ki je določen kot obrestna mera norveških državnih obveznic z naslednjim pribitkom:

- 5,0 % za banke v prvem razredu tveganja,
- 5,5 % za banke v drugem razredu tveganja,
- 6,0 % za banke v tretjem razredu tveganja ⁽²¹⁾.

V skladu s priporočilom ECB se minimalni pribitek izračuna kot petletni razmik kreditnih zamenjav banke izdajateljice za podrejeni dolg v referenčnem obdobju od 1. januarja 2007 do 31. avgusta 2008 plus 200 bazičnih točk za stroške poslovanja plus 100 dodatnih bazičnih točk za prikaz stopnje prednosti hibridnega finančnega instrumenta v razmerju do podrejenega dolga. Pribitek se nato uporabi pri bankah v drugem in tretjem razredu tveganja.

Norveški organi so navedli oceno Norges Bank, in sicer, da je srednji razmik pri pogodbah o podrejenih razmikih kreditnih zamenjav za DnB NOR ⁽²²⁾, tj. edina norveška banka, za katero se trguje s pogodbami o razmikih kreditnih zamenjav, ocenjen na 100 bazičnih točk za obdobje od 1. januarja 2007 do 31. avgusta 2008 ⁽²³⁾.

Zaradi spodbujanja odkupa se kupon poviša za 1 odstotno točko po vsakem četrtem in petem letu. Z instrumentom se bo zagotovilo, da se do odkupa ohrani višji nespremenljivi

⁽²⁰⁾ Na podlagi donosa 6-mesečnih državnih certifikatov, kupljenih na terminskem trgu.

⁽²¹⁾ Oddelek 11 Uredbe.

⁽²²⁾ Norveški organi so ta podatek izračunali na podlagi vsote vseh razmikov za redne prednostne bančne obveznice v razmerju do državnih obveznic in razmikov kreditnih zamenjav za podrejena posojila glede na prednostne bančne obveznice.

⁽²³⁾ Nasprotno je ECB v euroobmočju ocenila, da je v euroobmočju srednja vrednost vseh podrejenih dolgov za razmike kreditnih zamenjav A 73 bazičnih točk.

kupon. Odkup je odvisen od dovoljenja, ki ga podeli finančni nadzorni organ, ki mora preveriti, ali bodo zahteve kapitalske ustreznosti po odkupu še naprej izpolnjene.

5.4.2 Prednostni kapitalski instrument prvega reda

Prednostni kapitalski instrument prvega reda se uvršča *pari passu* (hkrati absorbira izgube) z navadnimi delnicami. Po treh letih se ga lahko odkupi. Oblikovan je kot obvezno zamenljiv instrument in se bo po petih letih spremenil v navadne delnice, razen v primeru odkupa ali predhodne pretvorbe. Instrument ima nespremenljiv kupon, ki je določen kot obrestna mera norveške državne obveznice z naslednjim pribitkom:

- 6,0 % za banke v prvem razredu tveganja,
- 6,5 % za banke v drugem razredu tveganja,
- 7,0 % za banke v tretjem razredu tveganja ⁽²⁴⁾.

V skladu s priporočilom ECB se minimalni pribitek določi na 600 bazičnih točk (500 bazičnih točk premije za tveganje delnic in 100 bazičnih točk za kritje stroškov poslovanja). Pribitek se uporabi pri bankah v drugem in tretjem razredu tveganja.

Kot je navedeno zgoraj, se instrument lahko odkupi po treh letih. Metoda za izračun odkupne vrednosti je določena v sporazumu z banko in ne more biti manjša od nominalne vrednosti ⁽²⁵⁾. Zgodnji odkup se spodbuja na primer z vključitvijo stopnje odkupa v sporazum v četrtem in petem letu, zaradi česar je zgodnji odkup cenejši v primerjavi s poznejšim odkupom.

Poleg tega se spodbuda za odkup namesto obvezne pretvorbe zagotovi na podlagi določitve stopnje pretvorbe ob koncu petletnega obdobja, ki je ugodnejša za Sklad kot pa pretvorba po takratni tržni ceni, prav tako pa je ugodnejša za Sklad v primerjavi z odkupom pred iztekom petih let (to pomeni, da zagotavlja sprejeta metoda pomembno redčenje obstoječih delničarjev).

Norveški organi so pojasnili, da ima Sklad pravico do pretvorbe instrumenta v navadne delnice/certifikate temeljnega kapitala, če predstavlja prednostni kapital velik del lastniških sredstev banke. Sklad v sporazumu z vsako posamezno banko podrobno navede, kaj predstavlja velik del. Prag za velik del ni višji od 50 % ⁽²⁶⁾.

Posamezni sporazum lahko vključuje tudi možnost, da lahko banka pretvori instrument v navadne delnice/certifikate temeljnega kapitala, če so bila „lastna sredstva“ bistveno znižana (za

⁽²⁴⁾ Oddelek 12 Uredbe.

⁽²⁵⁾ Oddelek 13 Uredbe.

⁽²⁶⁾ Oddelek 12 Uredbe.

več kot 20 %). Metoda za izračun, koliko delnic prejme Sklad na podlagi pretvorbe, se opredeli v sporazumu z banko in zagotavlja razumno povezavo med odkupno vrednostjo in morebitnim dobičkom na eni strani ter pretvorbo in morebitno izgubo na drugi strani ⁽²⁷⁾.

5.5 Zaščitni ukrepi v zvezi z ravnanjem

Norveški organi navajajo, da je shema dopolnjena z več zaščitnimi ukrepi v zvezi z ravnanjem.

Sklad poskrbi, da so vložena sredstva pogojena s temi ukrepi, ki se uporabijo v skladu s cilji sheme in ne v nasprotju z njenim namenom, ter so odvisna od banke, ki se vzdrži izkoriščanja vloženi sredstev pri svojem trženju ali za namene izvajanja agresivnih tržnih strategij ⁽²⁸⁾.

Obstajajo dodatne omejitve, kot so (i) prepoved povišanja plač in drugih prejemkov vodstvenih delavcev do 31. decembra 2010; (ii) skoraj popolna prepoved nagrad za finančni leti 2009 in 2010 s prepovedjo izplačila neporavnanih premij; (iii) prepoved prejemanja delnic ali podobnih papirjev pod ugodnimi pogoji za vodstvene delavce ter (iv) prepoved uvajanja programov v zvezi z možnostjo novih delnic ali podaljšanja ali obnove obstoječih programov.

II. OCENA

1. Prisotnost državne pomoči

Člen 61(1) EGP določa:

„Razen če ta sporazum ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodelijo države članice ES, države Efte, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z delovanjem tega sporazuma, če prizadene trgovino med pogodbenicami.“

Da bi ukrep opredelili kot državno pomoč, ga mora najprej odobriti država ali pa se odobri iz državnih sredstev. Priglašeno shemo sestavljajo kapitalski vložki, ki jih Sklad ustvari s sredstvi iz državnega proračuna. V ta namen je bilo Skladu dodeljenih 50 milijard NOK.

Poleg tega ukrepi dokapitalizacije upravičenkam omogočajo, da zavarujejo potrebni kapital pod ugodnejšimi pogoji, kot bi bili drugače na voljo glede na prevladujoče razmere na finančnih trgih. Nadzorni organ meni, da država ob upoštevanju trenutnih

⁽²⁷⁾ Če se stopnja pretvorbe določi kot povprečje začetne tržne cene, tržna cena pa ob pretvorbi, je treba dobiček za Sklad zagotoviti z ustreznim povišanjem odkupne vrednosti, pri čemer se zagotovi sorazmernost med tveganjem izgube in morebitnim dobičkom. Če se stopnja pretvorbe določi po tržni ceni v času pretvorbe, Sklad ne bo udeležen pri izgubah vrednosti delnic pred pretvorbo. V takem primeru mora biti dobiček za Sklad tudi bolj omejen.

⁽²⁸⁾ Oddelek 8 Uredbe.

težav na kapitalnih trgih vlaga zato, ker noben drug nosilec dejavnost v tržnem gospodarstvu ne bi bil pripravljen vlagati pod podobnimi pogoji. Poleg tega je priglašeni ukrep selektiven, ker so do sheme upravičene le načeloma zdrave norveške banke in nobena druga finančna institucija ali podjetje. To daje upravičenkam gospodarsko prednost in krepi njihov položaj v primerjavi s položajem njihovih konkurentov na Norveškem in v drugih državah članicah EGP ter se mora zato obravnavati kot izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med pogodbenicami.

Iz teh razlogov Nadzorni organ meni, da predstavlja priglašena shema dokapitalizacije državno pomoč v smislu člena 61(1) EGP.

2. Postopkovne zahteve

V skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 mora biti „Nadzorni organ Efte [...] obveščen o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe [...]. Zadevna država ne sme izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v postopku ni sprejeta dokončna odločitev“.

S priglasitvijo sheme dokapitalizacije 28. aprila 2009 so norveški organi izpolnili zahtevo po priglasitvi. Zavezali so se, da sheme ne bodo izvajali, dokler Nadzorni organ ukrepa ne odobri, s čimer se izpolnjuje tudi obveznost mirovanja.

Nadzorni organ je zato sklenil, da so norveški organi izpolnili svoje obveznosti v skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3.

3. Združljivost pomoči

3.1 Uporaba člena 61(3)(b) EGP in Smernic o dokapitalizaciji

Člen 61(3)(b) EGP določa, da je lahko „pomoč za pospeševanje izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali za **odpravljanje resne motnje v gospodarstvu** države članice ES ali države Efte“ (dodan poudarek) združljiva z delovanjem Sporazuma EGP.

Nadzorni organ ne nasprotuje analizi norveških organov, da se zaradi trenutne svetovne finančne krize omejujejo posojila realnemu gospodarstvu na nacionalni ravni. Če se ta položaj ne bi obravnaval, bi lahko imel sistemski učinek na celotno norveško gospodarstvo. Nadzorni organ zato ugotavlja, da je cilj priglašene sheme odpravljanje resnih motenj v norveškem gospodarstvu.

Na podlagi člena 61(3)(b) EGP je Nadzorni organ januarja 2009 sprejel Smernice o dokapitalizaciji, ki določajo pravila za ocenjevanje pomoči, dodeljene v obliki dokapitalizacije v okviru trenutne finančne krize. Zato bo Nadzorni organ ocenil sedanjo priglasitev na podlagi določb iz Smernic o dokapitalizaciji.

Smernice o dokapitalizaciji določajo, da je lahko „glede na trenutne razmere na finančnih trgih [...] dokapitalizacija bank namenjena **številnim ciljem**. Kot prvo, dokapitalizacije prispevajo k ponovni vzpostavitvi finančne stabilnosti ter pomagajo pri obnovi zaupanja, ki je potrebno za oživitev medbančnega posojanja. [...] Kot drugo lahko dokapitalizacija pomaga zagotavljati posojila realnemu gospodarstvu“⁽²⁹⁾. Poleg tega „morajo imeti banke dovolj ugodne pogoje za dostop do kapitala, da bo dokapitalizacija tako učinkovita, kot je potrebno. Po drugi strani pa bi morali pogoji, povezani z ukrepom dokapitalizacije, zagotoviti enake konkurenčne pogoje in z dolgoročnega vidika prehod na normalne tržne pogoje. Državni posegi bi zato morali biti **sorazmerni** in **začasni** ter bi morali biti oblikovani tako, da dajejo bankam spodbudo za izplačilo državi takoj, ko bodo tržne razmere to dopuščale [...]. Države članice bi morale vedno zagotoviti, da dokapitalizacija bank **izhaja iz resnične potrebe**“ (dodan poudarek)⁽³⁰⁾.

Priglašeni ukrepi morajo zato izpolnjevati naslednje pogoje:

- primernost (ustreznost ukrepa za izpolnitev zastavljenih ciljev): ukrep pomoči mora biti dobro usmerjen zaradi učinkovitega doseganja cilja krepitve finančne stabilnosti in posojil realnemu gospodarstvu,
- nujnost: ukrep pomoči mora biti po višini in obliki nujen za doseganje navedenega cilja⁽³¹⁾,
- sorazmernost: pozitivni učinki ukrepa pomoči morajo biti ustrezno uravnoteženi z izkrivljanjem konkurence, da se izkrivljanja omejijo na najnižjo raven, ki je potrebna za doseganje ciljev ukrepov.

3.2 Primernost

Nadzorni organ mora najprej oceniti, ali je predlagani ukrep, tj. državna dokapitalizacija načeloma zdravih bank, primeren ukrep za doseganje navedenih ciljev krepitve finančne stabilnosti in posojil realnemu gospodarstvu.

Nadzorni organ priznava, da bi kreditne institucije v sedanjih tržnih razmerah morda potrebovale dodaten kapital, da se celotnemu gospodarstvu zagotovi dovolj močan kreditni tok, s čimer bi se preprečilo nadaljnje poglobljanje krize. Poleg tega so negotovosti v zvezi z gospodarskimi možnostmi oslabile zaupanje v dolgoročno trdnost finančnih institucij. Z dokapitalizacijo načeloma zdravih bank je treba zagotoviti, da so finančne institucije dovolj dobro kapitalizirane, da lahko lažje prenesejo morebitne izgube in ohranijo običajne posojilne dejavnosti.

⁽²⁹⁾ Odstavka 4 in 5 Smernic o dokapitalizaciji.

⁽³⁰⁾ Odstavek 11 Smernic o dokapitalizaciji.

⁽³¹⁾ Zadeva C-390/06 *Nuova Agricast* proti *Ministero delle Attività Produttive*, sodba z dne 15. aprila 2008 (poročilo še ni na voljo), odstavek 68. Sodišče je odločilo, da se „pomoč za izboljšanje finančnega položaja upravičenega podjetja, ne da bi bila nujna za izpolnitev ciljev iz člena 87(3) ES, ne more šteti za združljivo s skupnim trgom, kot izhaja iz sodbe 730/79 [...]“.

Zagotavljanje kapitala načeloma zdravim bankam se zato lahko obravnava kot primeren ukrep za zagotovitev pogojev, ki so ugodni za posojila realnemu gospodarstvu v skladu z zahtevo iz Smernic o dokapitalizaciji.

3.3 Nujnost

Ukrep pomoči mora biti po višini in obliki nujen za doseganje navedenih ciljev ob upoštevanju trenutnih izjemnih razmer. Zato se lahko šteje, da je za namene navedenih ciljev nujna le pomoč načeloma zdravim bankam.

Norveški organi predvidevajo, da bo priglašena shema začela veljati maja 2009 in bo na voljo 6 mesecev. Rok za predložitev vlog za kapitalski vložek bo določen 6 tednov pred iztekom 6-mesečnega obdobja (približno konec septembra 2009).

Poleg tega naj bi bili kapitalski vložki začasni. Spodbude bankam za poplačilo vloženega kapitala so vključene v shemo, uvedene pa so tudi številne velike omejitve v zvezi z ravnanjem, ki dodatno spodbujajo vrnitev k običajnim tržnim pogojem.

Na podlagi omejitve časovnega okvira sheme Nadzorni organ meni, da so norveški organi omejili morebitno državno pomoč glede na trenutne razmere na finančnih trgih in resne motnje, ki trenutno obstajajo v norveškem gospodarstvu.

Smernice o dokapitalizaciji poudarjajo pomen razlikovanja med načeloma zdravimi bankami, ki dobro poslujejo, in bankami v težavah, ki slabše poslujejo⁽³²⁾.

Norveški organi so pojasnili, da lahko v okviru priglašene sheme sodelujejo le načeloma zdrave banke. Na podlagi informacij, ki so jih predložile banke ob zaprositvi za kapitalski vložek, in na podlagi objektivnih meril (uradni deleži kapitalске ustreznosti, analiza izpostavljenosti posameznih bank različnim tveganjem, boniteta finančnih sredstev, poslovne možnosti itd.) bo norveški finančni nadzorni organ opravljal nadzorno funkcijo in ocenil, ali je banka načeloma zdrava. Shema bo dostopna le bankam, za katere finančni nadzorni organ ugotovi, da izpolnjujejo zahteve v zvezi s kapitalom prvega reda „s precejšnjo rezervo, tudi kadar se upoštevajo mogoči razvojni dogodki v bližnji prihodnosti“⁽³³⁾.

Zato se lahko sklene, da priglašena shema upošteva razlikovanje iz Smernic o dokapitalizaciji in se ne bo uporabljala za dokapitalizacijo bank, ki načeloma niso zdrave.

⁽³²⁾ Odstavek 12 Smernic o dokapitalizaciji.

⁽³³⁾ Oddelek 2 Uredbe.

Države Efte morajo zagotoviti, da temelji vsaka dokapitalizacija banke na resnični potrebi⁽³⁴⁾. Decembra 2008 je Norges Bank izvedla test izjemnih situacij za šest največjih norveških bank. S testom je poustvarila negativen scenarij, katerega rezultat je bil, da bodo banke zabeležile izgube v višini povprečno 2,3 % svojih tveganju prilagojenih sredstev. Norges Bank je ocenila potrebo, da skladi dokapitalizirajo 10 največjih bank po simuliranem negativnem razvoju s približno 34 milijardami NOK. Na podlagi teh sklepnih ugotovitev so norveški organi ocenili, da bo 50 milijard NOK dovolj za povečanje temeljnega kapitala vseh norveških bank v povprečju za 2,3 %. Zato znaša proračun sheme 50 milijard NOK.

Stopnja kapitalskega vložka, ki jo predlagajo norveški organi, je tako povezana s posebnimi pogoji na norveškem bančnem trgu. Norveški organi so določili najvišje zgornje meje za povišanje deležev temeljnega kapitala s kapitalskimi vložki iz Sklada, povezane s stopnjo temeljnega kapitala, ki obstaja v banki pred kakršnim koli državnim posegom. Tako lahko banke z deležem temeljnega kapitala pod 7 % zaprosijo za dokapitalizacijo, da svoj delež temeljnega kapitala povečajo do največ 10 %⁽³⁵⁾. Banke z deležem temeljnega kapitala med 7 % in 10 % se lahko dokapitalizirajo z največ tremi odstotnimi točkami, pri čemer delež temeljnega kapitala ne sme presegati 12 %. Banke z deležem temeljnega kapitala nad 10 % lahko zaprosijo za najvišji vložek temeljnega kapitala, ki je največ 2 odstotni točki.

Kot je navedeno zgoraj, bo o dejanskem znesku kapitalskega vložka odločil Sklad, znesek pa bo naveden v sporazumu s posamezno banko prosilko. Poleg tega bodo prednost imele vloge sistemsko pomembnih bank, s čimer se zagotavlja, da se upošteva tudi cilj obnovitve finančne stabilnosti⁽³⁶⁾. Sklad bo zahteval tudi dodatno pojasnilo v zvezi z vsako vlogo za kapitalski vložek, ki je višji od dveh odstotnih točk, zaradi preverjanja potrebe po tako velikem kapitalskem vložku.

Vsak primer, v katerem bo zagotovljen kapitalski vložek nad 2 %, bo prijavljen Nadzornemu organu.

Sklad bo zahteval tudi dodatno pojasnilo v zvezi z vsako vlogo, pri kateri bo zaradi predlaganega vložka delež temeljnega kapitala banke prosilke nad 12 %. Sklad bo zato lahko preveril potrebo po državnem posegu kljub že tako visoki kapitalizaciji. Nadzorni organ ugotavlja, da ta položaj zadeva predvsem male hranilnice, ki imajo omejene načine lastnega financiranja. Te banke predstavljajo majhen del trga (le 11 % skupnih bančnih sredstev) in so dejavne predvsem na lokalnih trgih. Če posebna potreba banke ni ustrezno utemeljena, bo Sklad zavrnil njeno vlogo.

⁽³⁴⁾ Odstavek 11 Smernic o dokapitalizaciji.

⁽³⁵⁾ Ker banke z deležem kapitala pod 6 % na splošno ne bodo upravičene do te sheme, bo za banke v tej kategoriji možno povečanje za največ 4 odstotne točke. Kot je navedeno v opombi 9 zgoraj, je zelo malo bank, ki imajo stopnjo temeljnega kapitala nižjo od 7 %.

⁽³⁶⁾ Oddelek 2 Uredbe.

Na podlagi navedenega Nadzorni organ ugotavlja, da je priglašena shema oblikovana za zagotavljanje, da temelji vsak kapitalski vložek na resnični potrebi.

3.4 Sorazmernost

Nazadnje, Nadzorni organ mora oceniti, ali so kapitalski vložki zagotovljeni pod pogoji, ki čim bolj znižajo znesek pomoči zaradi omejitve izkrivljanja konkurence na najnižjo možno stopnjo, potrebno za doseg navedenih ciljev.

V skladu s Smernicami o dokapitalizaciji je majhno odstopanje cen od tržnih cen najboljšo zagotovilo za omejitev izkrivljanja konkurence⁽³⁷⁾. Dokapitalizacija mora biti zato oblikovana tako, da upošteva tržni položaj vsake institucije in zagotovi banki spodbudo za izplačilo državi takoj, ko je mogoče. Pri izvajanju ocenjevanja ukrepov dokapitalizacije se zato uporabijo naslednji vidiki: cilj dokapitalizacije, sposobnost poslovanja upravičene banke, nadomestilo, pobude za izstop ter zaščitni ukrepi za preprečevanje zlorabe pomoči in izkrivljanja konkurence.

Cilj ukrepa in sposobnost poslovanja bank sta se proučila zgoraj. Skupno nadomestilo mora ustrezno upoštevati naslednje elemente:

- profil tveganja upravičenke,
- značilnosti izbranega instrumenta,
- pobude za izstop in
- ustrezno referenčno obrestno mero, ki ni izpostavljena tveganjem⁽³⁸⁾.

V Smernicah je opredeljena ustrezna metoda za določanje cene dokapitalizacij na podlagi metodologije, ki je določena v navedenem priporočilu ECB. Ta metodologija vključuje izračun cenovnega razpona na podlagi različnih elementov s spodnjo mejo, ki se opredeli kot zahtevana stopnja donosa za podrejeni dolg, in z zgornjo mejo, ki je določena kot zahtevana stopnja donosa za navadne delnice. Spodnjo in zgornjo mejo sestavlja kombinacija donosa državnih obveznic in elementov „pribitka“. Pri izračunu cenovnega razpona v določenem položaju se morajo upoštevati posebnosti posameznih institucij in držav Efte. Nadzorni organ bo sprejel tudi alternativne metodologije določanja cen, če omogočajo višja nadomestila kot metodologija ECB⁽³⁹⁾.

Zahtevana stopnja donosa za podrejeni dolg se zato izračuna kot donos državnih obveznic plus razmik kreditnih zamenjav banke izdajateljice plus 200 bazičnih točk za kritje stroškov

⁽³⁷⁾ Odstavek 19 Smernic o dokapitalizaciji.

⁽³⁸⁾ Odstavek 23 Smernic o dokapitalizaciji.

⁽³⁹⁾ Odstavek 30 Smernic o dokapitalizaciji.

poslovanja in zagotovitev pobude za izstop. Za druge hibridne instrumente z ekonomskimi značilnostmi, podobnimi podrejenemu dolgu, se višja stopnja prednosti teh instrumentov kaže z vključitvijo dodatnih 100 bazičnih točk.

Norveški organi so uvrstili hibridni vrednostni papir prvega reda v zgoraj navedeni opis in izračunali nadomestilo za navedeni instrument kot donos državnih obveznic plus 5,0 % za banke, uvrščene v prvi razred tveganja (pribitek je 5,5 % in 6,0 % za drugi in tretji razred tveganja). Navedli so, da po ocenah Norges Bank znaša razmik kreditnih zamenjav DnB NOR (največja norveška banka in edina, za katero so na voljo podatki o kreditnih zamenjavah) 100 bazičnih točk. Ker za druge norveške banke ustrezni podatki ne obstajajo, so organi uporabili enak pribitek za vse banke. Uporaba metodologije ECB bi zato pomenila najmanjši pribitek v višini 400 bazičnih točk. Kot je navedeno zgoraj, je najmanjši pribitek v okviru priglašene sheme 500 bazičnih točk in je zato glede tega v skladu s Smernicami.

Zahtevana stopnja donosa za navadne delnice se izračuna kot donos državnih obveznic plus premija za tveganje delnic v višini 500 bazičnih točk plus 100 bazičnih točk za kritje stroškov poslovanja in zagotovitev pobude za izstop. Za druge instrumente z ekonomskimi značilnostmi, podobnimi navadnim delnicam (vključno z instrumenti brez dospelja, ki se pretvorijo v navadne delnice), mora biti zahtevana stopnja donosa čim bolj podobna stopnji donosa navadnih delnic.

Norveški organi so uvrstili prednostni kapitalski instrument prvega reda v zgoraj navedeni opis in izračunali nadomestilo za ta instrument kot donos državnih obveznic plus 6,0 % za banke, uvrščene v prvi razred tveganja (pribitek je 6,5 % in 7,0 % za drugi in tretji razred tveganja). Uporaba metodologije ECB bi zato pomenila najmanjši pribitek v višini približno 600 bazičnih točk, zaradi česar se lahko sklene, da je pribitek za prednostne kapitalске instrumente v skladu s Smernicami o dokapitalizaciji.

Drug element nadomestila je donos državnih obveznic⁽⁴⁰⁾. Priglašena shema temelji na norveški petletni državni obveznici. Kljub temu imajo banke prošilke v okviru priglašene sheme možnost, da nadomestilo združijo s 6-mesečnim državnim certifikatom. Nadzorni organ ugotavlja, da je zdaj 6-mesečna spremenljiva obrestna mera za približno 1 odstotno točko nižja od fiksne obrestne mere 5-letnih državnih obveznic. Tako bi nadomestilo za banko, ki uporablja možnost nadomestila na podlagi 6-mesečne spremenljive obrestne mere, danes znašalo približno 1 odstotno točko manj.

Norveški organi so trdili, da sta ta dva načina določanja cen kapitalskih vložkov običajno enakovredna. To so ponazorili z izračunom nadomestila na podlagi trenutne obrestne mere 5-letnih norveških državnih obveznic in neto sedanjih stroškov 6-

mesečnih državnih certifikatov na terminskem trgu za obdobje petih let. To temelji na teoriji, da se bo sčasoma zagotovila enakost med fiksnimi in spremenljivimi obrestnimi merami.

Čeprav temeljijo izračuni na pričakovanjih in ne zagotavljajo vedno enake obrestne mere, kot je predvideno, je Nadzorni organ sklenil, da je na podlagi dostopnih podatkov verjetno, da bo nadomestilo, vezano na 6-mesečni državni certifikat, v okviru cenovnega razpona, ki je bil vzpostavljen na podlagi zgoraj opisane metodologije. Poleg tega je Nadzorni organ upošteval dejstvo, da so elementi pribitka nad najnižjo vrednostjo, ki se zahteva v skladu s Smernicami za dokapitalizacijo.

Ob upoštevanju referenčne obrestne mere in značilnosti instrumentov v ponudbi je naslednji element nadomestila, ki ga je treba upoštevati, profil tveganja upravičenke.

Kot je navedeno zgoraj, Sklad vsako banko uvrsti v enega od treh razredov tveganja na podlagi objektivnih meril⁽⁴¹⁾. Na podlagi razreda tveganja se določi kupon, ki ga je treba plačati za vloženi kapital. Priloga I k Smernicam o dokapitalizaciji navaja več informacij o načinu ocenjevanja profila tveganja upravičenke ter opredeljuje kapitalsko ustreznost, obseg dokapitalizacije, trenutne razmike kreditnih zamenjav ter bonitetno oceno in obete banke prošilke kot ustrezne kazalnike.

Nadzorni organ meni, da metoda ocenjevanja Sklada, opisana v oddelku I.5.3 zgoraj, v zadostni meri upošteva te različne kazalnike in zato pomeni ustrezno razvrstitev bank prošilk v zvezi s tveganjem.

Norveški organi so v nadomestilo za banke v drugem razredu tveganja vključili dodatnih 500 bazičnih točk in dodatnih 100 bazičnih točk za banke iz tretjega razreda tveganja. Razlog za to naj bi bila ugotovljena razlika med kreditnim razmikom podrejenega dolga DnB NOR in kreditnim razmikom podrejenega dolga drugih norveških bank kot pribitki ocenjenih razmikov kreditnih zamenjav DnB NOR. Ugotovljeno je bilo, da razmik med najnižjim in najvišjim donosom ni bil večji od približno 100 bazičnih točk, zato so bili pribitki za razrede s srednjo in visoko stopnjo tveganja določeni na 50 in 100 bazičnih točk.

Zadnji element nadomestila, ki je opredeljen v Smernicah, so pobude za izstop, ki so vključene v shemo. V zvezi s tem Nadzorni organ ugotavlja, da se nadomestilo za hibridni vrednostni papir prvega reda (ki se lahko izplača kadar koli) poveča za 1 odstotno točko letno v vsakem četrtem in petem letu ter ohrani ta višji kupon do odkupa. Pri prednostnem kapitalskem instrumentu prvega reda je odkup mogoč le po preteku treh let in ob koncu petega leta, instrument pa se samodejno pretvori v navadne delnice. Kljub temu je v Uredbi določeno, da 1) odkup

⁽⁴⁰⁾ To je v priporočilu ECB opredeljeno, kot sledi: „vsota (i) povprečnega donosa na petletne obveznice GDU v 20 delovnih dneh pred kapitalskim vložkom in (ii) razpona državnega donosa za državo, v kateri je sedež finančne institucije, v referenčnem obdobju od 1. januarja 2007 do 31. avgusta 2008“.

⁽⁴¹⁾ Glej opombo 17 zgoraj.

ne sme biti opravljen po nižji ceni, kot je nominalna vrednost, in se poveča v četrtem in petem letu ter 2) je pretvorba v delnice ob koncu petega leta opravljena pod takimi pogoji, da se banki zagotovijo spodbude za odkup instrumenta pred samodejno pretvorbo. Norveški organi so navedli tudi, da mora biti kot dodatna spodbuda za odkup mehanizem pretvorbe bolj naklonjen Skladu kot pretvorba po takratni tržni ceni, kar zahteva pomembno redčenje obstoječih delničarjev.

Nadzorni organ meni, da ob upoštevanju vseh teh elementov zagotavlja priglašena shema splošno stopnjo nadomestila v skladu z načeli iz Smernic o dokapitalizaciji.

Poleg nadomestila in pobud za izstop se Smernice o dokapitalizaciji sklicujejo tudi na zaščitne ukrepe za preprečevanje zlorabe pomoči in izkrivljanja konkurence ter zahtevajo, da države Efte dokapitalizacijo pogojijo z učinkovitimi in izvršljivimi zaščitnimi ukrepi, ki zagotavljajo, da je vložek kapitala uporabljen za ohranitev zagotavljanja posojil realnemu gospodarstvu⁽⁴²⁾. Nadzorni organ v zvezi s tem ugotavlja, da priglašena shema vsebuje zaveze v zvezi z ravnanjem, določene za banke, ki koristijo kapitalski vložek, za zagotovitev, da se sredstva ne uporabijo v druge namene kot le za posojila realnemu gospodarstvu. V oddelku 6 Uredbe je zagotovljeno, da je Sklad redno obveščen o posojilni politiki upravičenih bank, v oddelku 8 se zahteva, da se banke, ki koristijo kapitalski vložek, zavežejo k njegovi uporabi v skladu s cilji sheme in ne v nasprotju z njenim namenom, ki je spodbujanje posojil realnemu gospodarstvu, v oddelku 14 pa se Skladu omogoča sprejemanje ukrepov, da se zagotovi upoštevanje pogojev, ki urejajo kapitalski vložek.

Nazadnje, Nadzorni organ ugotavlja, da norveški organi nimajo vzpostavljenih nobenih drugih ukrepov državne pomoči, ki so namenjeni bančnemu sektorju.

4. Sklepna ugotovitev

Na podlagi navedene ocene Nadzorni organ meni, da je shema začasne dokapitalizacije načeloma zdravih bank za spodbujanje finančne stabilnosti in posojil realnemu gospodarstvu, ki jo

nameravajo norveški organi izvesti, v skladu z delovanjem Sporazuma EGP v smislu člena 61 EGP, ki se razlaga skupaj s Smernicami o dokapitalizaciji.

Norveške organe je treba opozoriti na obveznost iz člena 21 dela II Protokola 3, ki se razlaga skupaj s členom 6 Odločbe št. 195/04/COL, da se zagotovijo letna poročila o izvajanju sheme.

Norveške organe se opozori tudi, da je treba vse načrte za spremembo te sheme priglasiti Nadzornemu organu –

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Nadzorni organ Efte je sklenil, da ne bo nasprotoval shemi začasne dokapitalizacije načeloma zdravih bank za spodbujanje finančne stabilnosti in posojil realnemu gospodarstvu na podlagi člena 61 EGP, ki se razlaga skupaj s Smernicami o dokapitalizaciji.

Člen 2

Ta odločba je naslovljena na Kraljevino Norveško.

Člen 3

Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 8. maja 2009

Za Nadzorni organ Efte

Per SANDERUD
Predsednik

Kurt JÄGER
Član kolegija

⁽⁴²⁾ Odstavek 39 Smernic o dokapitalizaciji.